Buddha's Painter (2005, 56') (Buddhas Maler), film by Thomas Gonschior, 2004; DVD,

Úkoly

T1: Shlédněte (třeba i opakovaně) film *Buddha's Painter* a dělejte si případně průběžně poznámky. Níže přiložený *script* (vybral jsem 26 výjevů, které mi přišly relevantní, můžete si pochopitelně udělat svůj vlastní *script*) berte jako pomůcku.

T2: Zodpovězte (zpracujte) následující otázky.

Otázky

Q1: Jaký je účel, smysl, vytváření buddhistických soch, maleb obrazů atp.?

Q2: V jaké situaci se nachází mongolský buddhismus na počátku 21. století?

Q3: Vyberte si nějakou postavu buddhistického panteonu z filmu a dohledejte si k ní informace z literatury (doporučuji ukázky z knihy ze studijních materiálů ke kursu v ISu: Schumann Hans Wolfgang, *Svět buddhistických obrazů: Ikonografická příručka buddhismu mahájány a vadžrajány*, Praha: Academia 2008.)

Q4: Kdo byl Dzanabadzar?

Script

1. Kdo jsme
2. Klášter Ganden a stúpy
3. Mongolian Institute of Buddhist Art
4. vypráví rektor Pürevbat o teroru třicátých let 20. století: buddhismus byl téměř zlikvidován
5. Mandala Kálačakratantry – maluje ji student
6. „Změřil jsi přesně vzdálenosti?" Ikonometrie
7. Proč jsou květiny v různých barvách? „To nelze – máš pravdu", říká lama, „ale opatrně!"
8. Hlavní myšlenka buddhismu je bojovat s nepřítelem uvnitř – jen když zničíš zlo uvnitř sebe, budeš silný. Mongolové jsou silní a introvertní … jakmile zlo vykořeníš, pochopíš svět. Od Čingischánových dob si lidé myslí, že Mongolové jsou krutí, buddhismus však změnil lid…
9. Erdene Dzú
10. V 16. století přišel buddhismus do Mongolska, (bogdgegén) Dzanabadzar. Náš institut se jmenuje po něm
11. klášter Tuvchon, stúpy, jedna z nich je na „nohách". Lama hovoří o tom, že tam pobýval a meditoval mladý Dzanabadzar, je tam i jeskyně, kde též meditoval.
12. V roce 1937 likvidace kláštera; jeho snímky před tím. Vypráví: „Elita mongolského národa byla pod vlivem Moskvy zlikvidovaná (MP: Neříká, že se na tom podíleli sami Mongolové), asi tisíc klášterů bylo zlikvidováno. Masové hroby na předměstí Ulánbátaru, cca tisíc lidí je zde pohřbeno. Máme 370 lebek s otvory po kulkách. Dva náklaďáky kostí jsme spálili a z popela udělali šest tisíc cihliček (tib. *ccha-ccha*) vykonali jsme rituál za oběti. Ňingma – baliny (MP). Lama Purevbat hovoří o situaci po roce 1990…
    Ulánbátar – pohled z auta, předměstí

13. Mniši přicházejí do školy, před sochou: „Dodržuj proporce a sprav ty uši!“; modely chrámů; „Chybí ti tam pupík!“ a „Začni v pět ráno“. „Tento chrám je vyzdoben lebkami – proč? Protože jsme smrtelní, nelze ztrácet čas…“
14. pohled do stepi a pak porážka ovce
15. Lama Pürevbat: „Už jako dítě jsem rád maloval… časté návštěvy Moskvy, zájem o tradiční mongolské malířství ho přivedl k náboženství („Buddhistické umění je vlastně Buddhovo učení v obrazech“) pohledy na kresby a nákresy – Tára, Ušníšavidžaja, Buddha Šákjamuni… „Základem buddhistického umění je teorie proporcí, které jsou například u Buddhy jiné než u prostých lidí … chandonmy (dákiní) … jab-jum, děsivé/hrozivé s mnoha končetinami, Lhamo, totéž zvířata
16. S babičkou jde ven a pak navštívit svého starého a nemocného učitele (MP: tradiční výměna tabatěrek, sedí *pod* ním, tedy *níže*).
18. A malba thangky? Mandala jakožto meditační pomůcka. Mladý mnich-žák: „Vyžaduje to úsilí a přísnou disciplínu, nelze například pít a kouřit. Mne výuka zde vede k probuzení.“
19. Opět malba mandaly Kálačakry. Jiný student: „Během posledních sedmi let se učí trpělivosti, je to těžká práce až do noci“, vysvětluje
20. Chrám, obřad, *baliny* ve vitrínách, po obřadu před chrámem: „Mongolové teď mohou obnovit své tradice, je zde ještě generace, která může předat zkušenosti“…
21. Ganden, Džanrajseg, státní božstvo (zrcadlo, mudra, konvička, obličej – MP: Lze doplnit z knihy…) V roce 1911 ji konsekrovali při příležitosti získání nezávislosti; v roce 1937 sochu odvezli do Ruska a už ji nikdy nevrátili. Otevírání, vytváření sochy…
22. Vyřezávání hotové thangky z rámu… „V Dharamsale je škola, kde jsem tři roky studoval to, co jsme u nás ztratili… jaký musí být mnich-malíř?“
23. Práce na soše: oči, Jama, molha (?). Mnich: „Po sedmi letech zde na škole končím. Učitel je sice přísný, ale když ho posloucháš, dosáhneš vyšších stupňů.“
24. Ukázky prací ve třídě, lama Pürevbat je komentuje, srovnává: Bílá Tára; hněvivé božstvo tančící; Simhamukha; Vadžrabhairava … a lebky, tisíce lebek. Výroba malých sošek a modelů Kálačakry. „Všechny barvy se vyrábějí přírodní cestou z rostlin. Máme sedm základních barev a z nich umíme namíchat stovku odstínů.
25. Malba cokšinu lamy Congkhapy: „Malujte rychle a odvážně, jinak vám barva zaschne.“ Dzanabadzar; 14. dalajlama; malba mandaly: „Musíte přesně dodržovat pravidla malby a sám sebe se představovat/vizualizovat uprostřed mandaly; to je účel této mandaly, zobrazuje meditaci.“ Detaily mandaly Kálačakry (viz Brauen)
26. Pürevbat: „Obnovujeme tradici umění a po deseti letech máme dobrý základ, teď je třeba pokračovat“. Amitábhův ráj, *makara* a draci.